

خوک پر حقہ دي؟

ترتيب: ينبع اسلامي مركز
ژباړه: انجنير حفيظ الله سادات

Ketabton.com

پېژندنه

په نړۍ کې له ډېرو دینونو او مذهبونو پیروي کېږي. او هر یو له مور ادعا کوو هغه څه چې مور یې پیروي کوو په حقه دي. مگر څوک په رښتیا هم پر حقه دي؟ په لمړي سر کې پدې کتاب کې داسې فرض کېږي چې مور ټول په غلطه او ناحقه یو. هر څه له ابتدا پیل کېږي، زموږ پنځه گوني حواس، او په کرار کرار او بېطرفه بڼه مخ ته ځو تر څو د کتاب تر آخره دغه سوال ته ځواب پیدا کړو. هیله مو داده چې سمدستي د کتاب آخرنۍ برخې یا پایلې ته مه ځئ مگر د کتاب ټولې برخې تعقیب کړئ تر څو پایلې ته ورسېږئ. کوشش مو کړی د دې کتاب ټول مباحث تر وروستي حده په بشپړه توګه بېطرفه وي، په همدې بڼه له خپلو درنو لوستونکو هم تمه لرو د لوستلو پر وخت یې پوره بېطرفي وساتي. تاسو ته به د دې کتاب د پایلې سره قناعت حاصل شي یا هم ممکن هېڅ قناعت ونه کړئ مگر مور مطمئن یو د دې کتاب له لوستلو به خوند واخلي.

څوک پر حقه دي؟

له کوم دین پیروي وکړم او څنګه پوی شم چې دا دین پر حقه دین دی؟ د دې سوال د ځوابولو لپاره راځئ یوې مشترکې نکتې ته راشو. دا مشترکه نکته داده چې فرض کړو مور ټول په غلطه یوو او د حق په لټه کې یوو. حقیقت ډېری وخت زموږ د تمثیلونو او مثالونو قرباني وي. هر څوک دا ادعا لري چې دا د دوی الګو او ذهني ماډل پر بنسټ دی. پر همدې اساس، زیاتره لیکني او مباحثې د هغه حقیقت پر بنسټ دي چې یو څوک یې ادعا کوي. پدې کوچنۍ ټولګه کې به موږ د حقیقت د موندنې په موخه قدم په قدم مخې ته ولاړ شو. که داسې فرض کړو چې مور دواړه په ناحقه یوو او اړتیا لرو چې د حقیقت پلټنه وکړو، نور اړخې له ځانه یې وپوښتو چې څرنگه د حقیقت لټه کولای شو؟ که چېرته حقیقت مو

وروستی مقصد وي، نو مور یوې سمې لارې ته اړتیا لرو ترڅو مور هلته ورسوي. او ددې لپاره چې سمه لاره پیدا کړو، اړتیا لرو پوی شو چې څرنګه یې لته کولای شو؟ یوه اساسي لاره چې ټول مخلوقات یې د یو شي د پیدا کولو لپاره کاروي داده چې خپل پنځه ګوني حواس په کار واچوو. پدې مرحله کې به خپل عقل او فکر و نه کاروو! راځئ وګورو، واورو، حس کړو، بوی کړو او یا هم خوند وڅکوو.

- راځئ آسمان، ځمکې، خپلو ځانونو، زمور شاوخوا مخلوقاتو او نورو ته وګورو.
- راځئ د مرغانو آوازونه، د بادونو کښهاری، د اوبو شرار او نور واورو.
- راځئ یخني، ګرمي، درد، خوشحالي او نور حس کړو.
- راځئ گلان او عطرونه بوی کړو.
- راځئ د بېلا بېلو خوړو، مېوو، سبزیجاتو، خوړو او ترڅو خوند وڅکوو.

بالاخره، زمور شاوخوا په میلیونونه داسې شیان شته چې مور یې د پېژندلو لپاره خپل حواس کارولی شو. دا شیان همداسې پیدا شوي دي لکه مور چې پیدا شوي یوو، یوازینی فرق یې دادی چې دغه شیان زمور لپاره پیدا شوي دي او مور ترې ګټه اخلو. اوس چې ټول حواس مو وکارول، راځئ اوس دا هم ومنو یا داسې فرض کړو چې مور په خپلو حواسو هېڅ کنترول نه لرو او بدون لدې چې حتی په اړه یې فکر وکړو په طبعي ډول یې کاروو. راځئ دا هم ومنو چې زمور شاوخوا ځینې داسې خلک هم شته چې ددې حواسو له جملې ځینې نه لري او همدا هیله لري چې کاشکې درلودلای یې. راځئ دا هم ومنو چې د دې حواسو په درلودلو کې مور هېڅ واک نه درلود او په همدې بڼه پیدا شوي یوو. بالاخره، راځئ په ټولیزه بڼه دا ومنو چې مور د هر هغه چا چې دا حواس یې راکړي شکرګذار یو او قدردانی یې کوو. مننه.

د ټولو مخلوقاتو له جملې مور ته عقل راکړل شو ترڅو فکر وکړو. اوس نور راځئ د نورو ټولو مخلوقاتو څخه یو قدم لوړ ولاړ شو او له خپل عقل او فکر څخه

کار واخلو. رايي فکر وکړو چې ولې راته دا حواس راکړل شول؟ د دې پوښتني لپاره له دغه دوه عمومي ځوابونو څخه يو خامخا درلودلای شو: (۱) تر څو د ژوند په چارو کې راسره مرسته وکړي. (۲) يو مهم مقصد او هدف شته چې مور يې په اړه نه پويږو. فکر کوم د لمړي ځواب د سم والي سره به په اسانۍ موافق وو. مگر آيا يوازينی سم ځواب همدا دی؟ زه ادعا کوم چې نه. مور ته دا حواس د دې لپاره راکړل شوي چې په مرسته يې يو ټاکل شوی ماموریت ترسره کړو. رايي لمړی د دې ماموریت په اړه فکر و نه کړو.

پر هغه څه چې مور بايد پدې مرحله کې پرې توافق وکړو دا دی چې هر څومره چې مور د يوې راکړل شوې منبع څخه استفاده وکړو په هماغه اندازه به مو په ښه شکل مصرف کړې وي. د مثال په توګه، هر څومره چې مور وکولای شو په يوه دقيقه کې يو څه ترلاسه کړو په هماغه اندازه به مو هغه يوه دقيقه ښه مصرف کړې وي. موافق ياست؟ بل توافق چې پدې مرحله کې يې بايد ترلاسه کړو دادی چې که چېرې يوه منبع د يوې مشخصې دندې يا هدف لپاره ډيزاين شوې وي، نو مور اړتيا لرو چې ياده منبع د ټاکل شوي هدف د ترلاسه کولو لپاره وکاروو. که داسې ونه کړو نو منبع مو ضايع کړې ده. د مثال په ډول، که چېرته پورتنۍ يوه دقيقه د يو کار لپاره ټاکل شوې وي، مور يې بايد د کورنۍ لپاره و نه کاروو. اگر که مور په ياده دقيقه کې د کورنۍ لپاره ډېر څه ترلاسه کولای شو، مور اصلاً ياده دقيقه ضايع کوو ځکه مور يې د هغه څه لپاره کاروو د کوم څه لپاره چې اصلاً نده ځانګړې شوې. په همدې ترتيب، زموږ د پنځه گونو حواسو سره هم بايد ورته چلند وشي او د هغه څه لپاره وکارول شي د کوم څه لپاره چې ډيزاين شوي دي او دوهمه دا چې کوشش وشي هر څومره ټاکل شوي اهداف چې ترلاسه کېدای شي ترلاسه کړل شي. ځنګه پوی شو چې زموږ حواس د څه لپاره ډيزاين شوي دي؟ د دې کار لپاره يوازينی لاره داده چې د هغه چا څخه پوښتنه وکړو کوم چا چې ياد حواس ډيزاين کړي دي. مور نه غواړو چې له بل

چا څخه يې په اړه پوښتنه وکړو هغه که هر بل څوک وي. زموږ د حواسو ډيزاين کوونکي موږ ته خپل کتاب رالېږلی او سپارښتنه يې کړې چې د هغه مطابق ژوند وکړو. هر کله چې موږ له دغه کتاب څخه لرې کېږو، په حقيقت کې موږ د کتاب د رالېږونکي قوانين ماتوو. نور اړخې بېرته د هغه کتاب ته ور وگرځو او هغه پوښتنه چې د همدغه پاراگراف په سر کې پوښتل شوې يو ځل بيا مطرح کړو.

مگر کوم کتاب ته رجوع وکړو، تورات، انجيل او که قرآن؟ هر يو به ادعا کوي چې د دوی کتاب حقيقي کتاب دی. مگر موږ نه غواړو چې بحث مو همدلته پای ته ورسوو يا هم بل لوري ته ولاړ شو. کله هم نه. ښه خبر دا دی چې درې واړه (تورات، انجيل او قرآن) د خدای کتابونه دي. موږ به د دوی له منځ څخه وروستی يو (قرآن) چې بشريت ته رالېږل شوی دی غوره کړو ځکه دا ټول هغه څه چې لدې مخکې کتابونو کې نازل شوي دي تائيدوي او تاسو يې په لاندې آيت کې لېدلای شئ:

نَزَّلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَأَنزَلَ التَّوْرَةَ وَالْإِنجِيلَ

﴿آل عمران: ۳﴾

ژباړه: پرحقه يې پر تا داسې کتاب نازل کړی چې د مخکنيو تصديقونکی دی، او تورات او انجيل يې هم نازل کړي دي.

راځئ قرآن بشريت ته د خدای د ورکړل شوي لارښود په حيث وکاروو او د دې پوښتنې لپاره چې؛ زموږ حواس د څه لپاره ډيزاين شوي دي؟ ځواب پيدا کړو.

الله ﷻ په قرآن کریم کې فرمايي:

وَاللَّهُ أَخْرَجَكُمْ مِنْ بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ لَا تَعْلَمُونَ شَيْئًا وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ ۗ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿النحل: ۷۸﴾

ژباړه: او الله تاسو د خپلو ميندو له گډيو په داسې حال کې راووبستئ چې په هېڅ هم نه پويديئ او هغه تاسو ته غوړونه، سترگې او زړونه درکړل چې شکر وباسئ. دا آيت په ښکاره بڼه دا په ډاگه کوي چې مور ته د لېدلو او اورېدلو حسونه راکړل شوي دي او مور بايد شکر کوونکي واوسو.

الله ﷻ همدارنگه په قرانکریم کې فرمايي:

وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَ لَكُمْ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ

﴿المؤمنون: ٧٨﴾

ژباړه: او دی هماغه ذات دی چې تاسو ته يې غوړونه، سترگې او زړونه پيدا کړي، خو تاسو ډېر لږ شکر وباسئ.

او همداسې فرمايي:

وَجَعَلَ لَكُمْ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿السجدة: ٩﴾

ژباړه: او تاسې ته يې د اورېدو، ليدو (قوتونه) او (فکر کولو) زړونه درکړل (خو) تاسو ډېر لږ شکر باسئ.

لاندې آيت ته هم پام وکړئ:

قُلْ هُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمْ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ

﴿الملك: ٢٣﴾

ژباړه: ووايه؛ هماغه (الله) دی چې تاسې يې پيدا کړئ، غوړونه، سترگې او زړونه يې درته جوړ کړل خو تاسې لږ شکر باسئ.

دغه درى آياتونه دا حقيقت په گوته كوي چې الله ﷻ انسانانو ته د ليدلو او اورېدلو حواس وركړي مگر ډېر كم خلك شكر ايستونكي دي. له پورتيڼو څلورو اياتونو څخه دا نتيجه ترلاسه كولاى شو چې مور ته دا حواس د دې لپاره راكړل شوي ترڅو د هغه چا څخه چې د احواس يې مور ته راكړي شكر ايستونكي واوسو. فكر كوم دا نتيجه به خورا ساده او آسانه وي او هر چا ته به د منلو وړ وي ځكه دا د هغه څه تايد كوي چې مور له ماشومتوب څخه زده كړي دي او هغه دا چې له هر هغه چا څخه مننه وكړو چې مور ته يو څه راكوي يا له مور سره مرسته كوي. راځئ بېرته قرآن ته وگرځو او د دې په اړه چې څرنگه له هغه چا څخه چې مور ته يې دا حواس راكړي مننه وكړو. الله ﷻ په قرآن كريم كې وايي:

إِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنْكُمْ وَلَا يَرْضَىٰ لِعِبَادِهِ الْكُفْرَ وَإِنْ تَشْكُرُوا يَرْضَهُ لَكُمْ

﴿ الزمر: ۷ ﴾

ژباړه: كه تاسو كفر وكړئ نو الله يقيناً له تاسې بې پروا دى او هغه خپلو بندگانو ته كفر نه خوښوي او كه شكر وكړئ نو دا درته خوښوي.

الله ﷻ همدارنگه زياتوي:

وَاتَّبَعْتُ مِلَّةَ آبَائِي إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ مَا كَانَ لَنَا أَنْ نُشْرِكَ بِاللَّهِ مِنْ شَيْءٍ
ذَلِكَ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ عَلَيْنَا وَعَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ

﴿ يوسف: ۳۸ ﴾

ژباړه: او ما د خپلو پلرونو ابراهيم، اسحاق او يعقوب ددين متابعت كړى، مور ته نه ښايي چې الله سره كوم شى شريك وگڼو دا پر مور او نورو (ټولو) خلكو د الله يو فضل دى خو زياتره خلك شكر نه باسي.

په همدې اساس، د منډې کولو لمړۍ بڼه عقیده درلودل دي. کله چې مور د هغه (الله ﷻ) له موجودیت څخه انکار وکړو، دا پدې معنی ده چې مور د هغه شکر نه دی ادا کړی او له هغه څخه مو د هغه څه لپاره چې مور ته یې راکړي مننه نه ده کړې. کله چې مور له هغه سره داسې یو څوک شریک نيسو چې مور ته یې څه نه وي راکړي یا یې نه شي راکولی، نو مور یقینا په ښه ډول ترې مننه نده کړې. ساده به یې ووايو، الله ﷻ یوازینی ذات دی چې د ټولو هغه څه لپاره چې مور ته یې راکړي ترې مننه وکړو. یو له دغو شیانو څخه پنځه گوني حواس دي چې مور یې په نشتون کې ژوند نه شو کولای. اوس پوی شوو چې ولې دېرو کمو خلکو شکر ادا کړ او د نعمتونو په پار یې مننه وکړه. په حقیقت کې هغه مننه کول چې الله ﷻ یې له مور څخه غواړي تنها دا کلمه نه ده چې (مننه کوم) او بس. هغه په اصل کې د دې څخه د ډېر څه غوښتنه کوي. الله ﷻ له مور څخه غواړي چې تنها پرهغه ایمان ولرو. آیا دا ټول هغه څه دي چې الله ﷻ یې له مور څخه غواړي؟ ممکن داسې نه وي. رځی په دې اړه لاندې قرآني آیت ته پام وکړو:

إِعْمَلُوا آلَ دَاوُدَ شُكْرًا وَقَلِيلٌ مِّنْ عِبَادِيَ الشَّكُورُ ﴿سبأ: ۱۳﴾

ژباړه: اې د داود کورنۍ (ددې) شکرانې دپاره (نېک) عمل کوئ او زما بندگانو کې لږ شکر وپستونکي دي.

ښه نو، وروسته د ایمان راوړلو څخه عمل مهم دی. مگر دا عمل څه دی؟ مور نه پوهېږو مگر رځی پیدا یې کړو. یوه غوره لاره چې ددې پوښتنې لپاره ځواب پیدا کړو داده چې هغه کسان پیدا کړو چې په ښه توگه یې د الله ﷻ شکر ادا کړی او وگورو چې دوی د کومو اعمالو په سبب الله ﷻ ته نږدې وو.

الله ﷻ په قرآن کریم کې فرمایي:

إِنَّ إِبْرَاهِيمَ كَانَ أُمَّةً قَانِتًا لِلَّهِ حَنِيفًا وَلَمْ يَكُ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٢٠﴾ شَاكِرًا لِّأَنْعَمِهِ ۚ
أَجْتَبَاهُ وَهَدَاهُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿النحل: ١٢٠-١٢١﴾

ژباړه: بې شکه چې ابراهیم (په یوازې ځان لکه) یو امت و، الله ته غاړه اېښودونکی حق پلوی (سړی) و او (هېڅکله) له مشرکانو څخه نه و (١٢٠) دهغه د نعمتونو شکر وپستونکی و، الله هغه غوره او سمې لارې ته وربرابری کړ.

الله ﷻ همدارنگه زیاتوي:

دُرِّيَّةً مَنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ ۚ إِنَّهُ كَانَ عَبْدًا شَكُورًا ﴿الاسرا: ٣﴾

ژباړه: د نوح اولاد مو په کښتۍ کې سپاره کړل او دوی د شکر ایستونکو له ډلې څخه وو.

په همدې اساس، نوح او ابراهیم له هغو کسانو څخه وو چې په ښه توګه یې د الله ﷻ شکر ادا کړی و او له هغه څخه یې مننه کړې ده. بڼا، مور باید د دوی پر پل قدم کېږدو او هغه څه چې دوی یې زموږ لپاره بیانوي په دقت واورو تر څو موږ هم د دوی په شان شوو. راځئ اوس په دقت سره ابراهیم ته غور شوو چې زموږ لپاره څه لارښوونې لري. الله ﷻ په قرآن کریم کې فرمایي:

وَإِذْ يَرْفَعُ إِبْرَاهِيمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَإِسْمَاعِيلُ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا ۖ إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١٢٧﴾ رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ لَكَ وَمِن دُرِّيَّتِنَا أُمَّةً مُسْلِمَةً لَكَ وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَا ۖ إِنَّكَ أَنْتَ الرَّحِيمُ ﴿١٢٨﴾ رَبَّنَا وَابْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ ۗ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٢٩﴾ وَمَنْ يَرْغَبْ عَن مِّلَّةِ إِبْرَاهِيمَ ۖ إِلَّا مَن سَفِهَ نَفْسَهُ ۚ وَلَقَدِ اصْطَفَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا ۖ وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١٣٠﴾ إِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ ۖ

أَسْلِمَ ۖ قَالَ أَسَلِمْتُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٣١﴾ وَوَصَّى بِهَا إِبْرَاهِيمَ بَنِيهِ وَيَعْقُوبَ يٰبَنِيَّ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَىٰ لَكُمُ الدِّينَ فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٢﴾ أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ الْمَوْتُ إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِن بَعْدِي قَالُوا نَعْبُدُ إِلَهَكَ وَإِلَهَ آبَائِكَ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ إِلَهُهَا وَحِدًا وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٣﴾ تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ ۗ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ ۗ وَلَا تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٣٤﴾ وَقَالُوا كُونُوا هُودًا أَوْ نَصَارَىٰ تَهْتَدُوا ۗ قُلْ بَلْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا ۗ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٣٥﴾ قُولُوا ءَامَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ إِلَيْ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَمَا أُوتِيَ النَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٦﴾ فَإِن ءَامَنُوا بِمِثْلِ مَا ءَامَنْتُمْ بِهِ ۖ فَقَدِ اهْتَدَوْا ۗ وَإِن تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا هُمْ فِي شِقَاقِي ۗ فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ ۗ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١٣٧﴾ صِبْغَةَ اللَّهِ ۗ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ صِبْغَةً ۗ وَنَحْنُ لَهُ عَابِدُونَ ﴿١٣٨﴾ قُلْ أَنحَاجُونَنَا فِي اللَّهِ وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ وَلِنَا أَعْمَلْنَا وَلَكُمْ أَعْمَلُكُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُخْلِصُونَ ﴿١٣٩﴾ أَمْ تَقُولُونَ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ كَانُوا هُودًا أَوْ نَصَارَىٰ ۗ قُلْ ءَأَنْتُمْ أَعْلَمُ أَمِ اللَّهُ ۗ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن كَتَمَ شَهَادَةً عِنْدَهُ مِنَ اللَّهِ ۗ وَمَا اللَّهُ بِغَفِيلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٤٠﴾ تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ ۗ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ ۗ وَلَا تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ.

﴿البقره: ١٢٧-١٤٧﴾

ژباړه: او کله چې ابراهيم او اسماعيل ددې کور بنيادونه جگول (او ويل يې) ای زموږ ربه له موږه يې قبول کړه بې شکه همدا ته پوی اورېدونکی يې (١٢٧) ای زموږ ربه موږ دواړه درته تابع وگرځوه او له اولادې مو هم تاته يو تابعدار ولس، او زموږ (دحج او نور ديني) احکام راوېښيه، او توبه مو قبوله کړه، بې شکه همدا ته مهربان ښه توبه قبلونکی يې (١٢٨) زموږ ربه! او دوی ته، خپله دوی نه يو داسې رسول ولېږه چې ستا ايتونه پری لولي، کتاب او دينی پويه ورښيي او روزنه

پي کوي بي شکه همدا ته څيرک عزتمن پي (۱۲۹) او څوک به د ابراهيم له دينه مخ واري پرته له هغه چې خپل ځان پي پاگل جوړ کړی وي؟ او رښتيا ده چې هغه مو په دنيا کی غوره کړی او په آخرت کې به حتماً له صالحانو وي (۱۳۰) کله چې هغه ته پي خپل رب وويل: تسليم شه! وپلې د مخلوقاتو رب ته تسليم شوی يم (۱۳۱) او په همدی (دين) باندی ابراهيم هم خپلو زامنو ته وصيت کړی ؤ او يعقوب هم (چې) اې زامنو! دا دين الله درته غوره کړی نو مه مرئ مگر دا چې تاسې مسلمانان وئ (۱۳۲) ايا تاسو هغه مهال حاضر وئ چې يعقوب ته مرگ راورسېد او خپلو زامنو ته پي وويل: له ما وروسته به څه شی نمانځي؟ دوی وويل ستا معبود او ستا د پلار نيکه ابراهيم، اسماعيل او اسحاق معبود، هماغه يوازينی معبود، او مور ورته تسليم يوو (۱۳۳) دا خو يو تېر شوی ولس دی، هغوی ته د هغه عمل بدله ده چې کړي پي دي او تاسوته د هغه چې کړي مو دي او څه چې هغوی کول تاسونه ترې پوښتل کيږئ (۱۳۴) او ويل پي: يا يهود شئ يا نصارا، نو سمه لار به موئي! ورته وايه نه بلکې د ابراهيم دين چې حق پالی ؤ او له مشرکانو څخه نه ؤ (۱۳۵) داسې وواپئ چې په الله مو ايمان راوړی او څه چې مور ته نازل شوی او ابراهيم، اسماعيل، اسحاق، يعقوب او اولادې نه پي نازل شوي او په هغه چې موسی، عیسی او نورو انبياؤ ته دخپل رب له خوا ورکړی شوي دي په دوی يوه کې هم بېلتون نه کوو او مور هغه ته غاړه اېښودونکي يوو (۱۳۶) نو که داسې ايمان پي راوړو لکه چې تاسو پری راوړی نو په سمه لار شول او که مخ پي وگرځولو نو حتماً دوی په مخالفت کې دي چې زر به الله د دوی په مقابل کې تاته کفايت وکړي او هغه ښه پوی اورېدونکی دی (۱۳۷) (او داسی هم وواپئ) الهي رنگ (مومنی) او څوک به الله نه ښه وي په رنگ کې او مور دهغه عبادت کونکي يوو (۱۳۸) ورته ووايه! ايا په الله کې راسره ناندری ووهئ؟ حال داچې هغه زمور او ستاسو (دواړو) خدای دی او مور ته خپل عمل دی او تاسوته خپل عمل او مور هغه ته مخلصان يوو (۱۳۹) او که

تاسو دا وائی چې بی شکه ابراهیم، اسماعیل، اسحاق، یعقوب او اولاده یې یهودیان او نصارا ؤ، ورته ووايه! ایا تاسو ښه پوهېږئ که الله؟ او له هغه به لا ستر ظالم څوک وي چې د الله له لوري کومه شاهدي ورسره پته کړي او الله خو له هغه څه چې تاسو یې کوئ، غافل نه دی (۱۴۰) دا هم یو ولس ؤ چې تېر شوی دی، هغوی لره به هغه (بدله) وي چې کړي یې دي او تاسو لره به دهغه بدله چې کړي مو دي او هغوی چې څه کول تاسو نه ترې پوښتل کېږئ. (۱۴۱)

له دې اوږد بحث څخه دا نتیجه اخیستل کېږي چې ابراهیم علیه سلام یو مسلمان و او خپلو اولادونو ته یې هم دا توصیه کړې چې مسلمان وي. پر همدې اساس، د شکر ادا کولو هغه عمل چې مور ټول یې باید ترسره کړو دا دی چې د اسلام لارښوونې تعقیب کړو او هغه څه چې مور ته درس راکوي زده کړو. کله چې مور دا کار ترسره کړو مور د هغو کسانو له ډلې حسابیږو چې شکر ادا کوي او ریښتیني مسلمانان دي. راځئ اوس نوح علیه سلام ته غور شوو.

الله ﷻ په قرآن کریم کې فرمایي:

وَأْتَلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ نُوحٍ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ- يَنْقُومِ- إِنْ كَانَ كَبُرَ عَلَيْكُمْ مَقَامِي وَتَذَكِيرِي بِآيَاتِ اللَّهِ فَعَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْتُ فَأَجْمِعُوا أَمْرَكُمْ وَشُرَكَاءَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُنْ أَمْرُكُمْ عَلَيْكُمْ غُمَّةً ثُمَّ اقْضُوا إِلَيَّ وَلَا تُنظِرُونِ ﴿٧١﴾ فَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَمَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجِرْتُمْ إِلَّا عَلَى اللَّهِ وَأَمْرٌ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٧٢-٧١﴾ يونس:

ژباړه: او د نوح خبر پرې ولوله! کله یې چې خپل قوم ته وویل: ای زما قومه! که په تاسو کې زما اوسېدل او د الله په آیتونو سره نصیحت درته کول، پر تاسو درانه او سخت شوي وي نو ما خو په الله بروسه کړې، او تاسو هم خپل کار او شریکان راغونډ کړئ، بیا دې خپل دغه کار له تاسو پټ نه وي بیا چې هر څنګه ضرر وي، ماته یې راورسوی او (هیڅ) مهلت مه راکوی (۷۱) نو که تاسو مخ وګرځولو

نو ما هم څه اجر نه و درنه غوښتی، زما اجر له الله پرته په بل چا نه دی او ماته امر شوی چې زه په خپله له مسلمانانو څخه واوسم (۷۲).

نو نوح علیه سلام هم یو مسلمان دی او خپلو خلکو ته یې هم لارښوونه کړې چې مسلمانان شي. مطلب اوس روښانه کېږي. راځئ پر هغه څه چې له شروع څخه مو پرې بحث کړی یوه کتنه وکړو. مور ته د یو هدف لپاره پنځه حواس راکړل شوي دي. مور پر دې پوی شوو چې ددې هدف مقصد دادی چې مور یې له هغه چا څخه شکرانه ادا کړو چا چې مور ته دغه حواس راکړي. مور وروسته دا هم پیدا کړل چې مننه کول یا شکرانه ادا کول تنها په ژبه د کلماتو بیانول ندي، بلکې باید عقیده ولرو او اعمال ترسره کړو. وروسته مور هڅه وکړه پوی شوو چې څنگه ایمان ولرو او کوم اعمال ترسره کړو. د دې لپاره غوره لار دا وه چې هغه کسان وپېژنو چې په واقعي مانا یې د الله ﷻ شکر ادا کړی او ایمان یې راوړی او هغه اعمال ترسره کړو چې دوی ته د الله ﷻ له لوري په گوته شوي او په ورین تندي یې ترسره کوي. زموږ لپاره دوه غوره مثالونه د ابراهیم او نوح علیهم سلام وو. مور دوی ته غوږ ونيو او دا راته ښکاره شوه چې دوی په یوه الله ﷻ باور لري او مور ته هم دا لارښوونه کوي چې مسلمانان واوسو. دوی همدارنگه مور وپوړولې یوو چې که ایمان را نه وړو د کفرانو له ډلې به شمېرل کېږو او د دوزخ اور ته به ځو.

اوس نو انتخاب له مور سره دی!

له توجهو مو مننه، هیله ده بحث مو خوښ شوی وي.

پای

میزان-۱۴۰۲
کابل-افغانستان

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**